

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

DZSE-2-EM-040-148/2010

Warszawa, 2010-11-22

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

SEKRETARIA
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 24.11.10, zał.....
nr. 9205 podpis.....

Panie Marszałku

odnosząc się do oświadczenia złożonego przez Pana Senatora Rzeczypospolitej Polskiej – Sławomira Kowalskiego (BPS/DSK-043-3096/10) dotyczącego kwestii wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych, wobec których sąd zastosował środek wychowawczy w postaci umieszczenia w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii uprzejmie wyjaśniam:

Młodzieżowe ośrodki wychowawcze (MOW) i młodzieżowe ośrodki socjoterapii (MOS), jako placówki systemu oświaty, realizują wobec swoich wychowanków zadania edukacyjne i wychowawcze, a także - jako placówki wyspecjalizowane - zadania terapeutyczne i wychowawczo-resocjalizacyjne. Jednakże nie sprawują wobec swoich wychowanków pieczy zastępczej, czyli nie zastępują funkcji rodziny naturalnej.

Zadanie zastępowania funkcji rodziny dzieciom i młodzieży pozbawionym opieki rodziny naturalnej realizują natomiast placówki opiekuńczo-wychowawcze lub placówki rodzinnej pieczy zastępczej, znajdujące się w kompetencjach resortu pracy i polityki społecznej. Placówki opiekuńczo-wychowawcze zastępując niewydolną wychowawczo lub opiekuńczo rodzinę, jak wynika z samej nazwy, realizują zadania z obszaru opieki i wychowania dzieci i młodzieży, zapewniając im zastępczą pieczę o charakterze rodzinnym lub instytucjonalnym, także w zakresie socjalnym, materialnym oraz organizacyjnym (usamodzielnianie podopiecznych, pomoc na zagospodarowanie, pomoc w uzyskaniu mieszkania) itp.).

Placówki oświatowe zapewniają dzieciom i młodzieży kształcenie i wychowanie, nie zapewniają jednak utrzymania i zastępczej opieki rodzinnej, pomimo iż MOW i większość MOS posiadają możliwość zapewnienia wychowankom opieki całodobowej. Jest to jednak odpowiednik pobytu dziecka

w wyspecjalizowanej szkole z internatem, a nie domu dziecka zapewniającym wychowankom zaspokojenie potrzeb materialnych i życiowych. Ze względu na charakter swoich zadań, placówki oświatowe nie dysponują środkami na zapewnienie wychowankom utrzymania ani finansowania potrzeb życiowych (odzież, obuwie, leki, środki czystości, książki, przybory szkolne, wyżywienie, kieszonkowe itp.). Tym bardziej nie mają możliwości zapewnienia wychowankom, pozbawionym opieki rodziny naturalnej, pomocy w procesie usamodzielnienia, uzyskania odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia, pomocy rzeczowej itp., którymi dysponują jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

Subwencja oświatowa, stanowiąca finansową podstawę funkcjonowania placówek typu MOW i MOS obejmuje koszt prowadzonej w tych placówkach edukacji (kształcenia i wychowania), czyli realizacji obowiązku szkolnego oraz specjalistycznych oddziaływań pedagogicznych i socjoterapeutycznych, a także koszt zakwaterowania w tych placówkach.

Koszty utrzymania dziecka podczas pobytu w MOW lub MOS oraz koszt wyżywienia w takiej placówce ponoszą rodzice, zgodnie z przepisami *rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 marca 2005 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach* (Dz.U. Nr 52, poz. 467 i Nr 212, poz.176).

Natomiast dzieciom i młodzieży pozbawionym całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej, a także dzieciom i młodzieży niedostosowanym społecznie organizuje się opiekę i wychowanie na zasadach określonych w przepisach o pomocy społecznej, zgodnie z art. 72 *ustawy- z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty* (Dz. U. z 2004 r. Nr 256. poz. 2572, z późn. zm.). Zatem zgodnie z obowiązującymi przepisami wychowankom domu dziecka koszty utrzymania zapewnia placówka macierzysta. Są oni wychowankami domu dziecka, a w placówce oświatowej realizują edukację, terapię i resocjalizację.

W zawiązku z powyższym nie ma możliwości podwójnego finansowania wychowanków, ponieważ środki na jego utrzymanie są generowane wyłącznie w systemie opieki zastępczej (placówce opiekuńczo-wychowawczej), natomiast placówki MOW i MOS nie dysponują żadnymi środkami finansowymi na realizację zadań socjalnych i opiekuńczych oraz ponoszenie kosztów utrzymania wychowanka,

W związku z powyższym w przypadku nieletniego wychowanka domu dziecka , wobec którego zawiodły oddziaływania macierzystej placówki opiekuńczo-wychowawczej i został wobec niego zastosowany środek wychowawczy

w postaci umieszczenia w MOW lub MOS, nadal obowiązuje postanowienie sądu o umieszczeniu go w pieczy zastępczej. Należy zauważyć, że umieszczenie wychowanka placówki opiekuńczo-wychowawczej w MOW lub MOS nie oznacza automatycznie, że jego sytuacja rodzinna uległa poprawie i rodzina z tego powodu staje się wydolna wychowawczo i wypełnia prawidłowo swoje funkcje opiekuńcze – a takie właśnie kwestie są podstawą umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. W przypadku uchylecia postanowienia sądu o umieszczeniu w pieczy zastępczej w związku z zastosowaniem środka wychowawczego w postaci umieszczenia w MOW lub MOS wychowanek zostałby pozbawiony pomocy socjalnej i bytowej, których nie może zapewnić placówka oświatowa.

Kwestie decyzji dotyczących urlopowania wychowanków domów dziecka, umieszczonych w MOW lub MOS pozostają w kompetencjach sądu rodzinnego. Sąd każdorazowo wyraża zgodę na urlopowanie wychowanka do określonego miejsca: placówki macierzystej w przypadku wychowanków, których rodzice mają odebrane lub ograniczone prawa rodzicielskie, bądź do domu rodzinnego, jeśli dysponują pełnią praw rodzicielskich. W czasie urlopowania koszty utrzymania wychowanka ponoszą odpowiednio placówka macierzysta lub rodzice nieletniego, co – jak wynika z przedstawionych powyżej wyjaśnień – także nie powoduje podwójnego finansowania

Z poważaniem

w/z MINISTRA
PODSEKRETARZ STANU

Zbigniew Włodkowski